

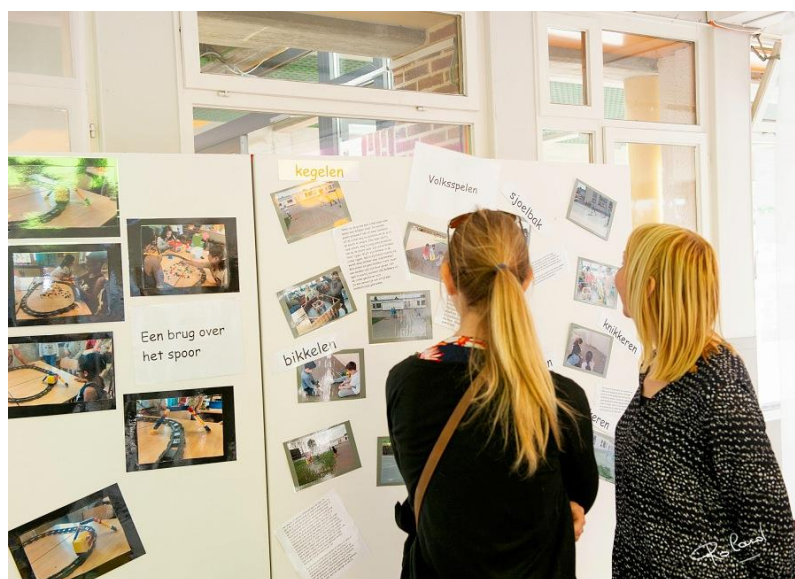
Werk jij met ons mee rond het erfgoed in jouw schoolomgeving?

Het Stadsmus, het stadsmuseum van de stad Hasselt, nodigt de leerkrachten van de tweede graad van de basisscholen van Hollands Veld, Katarina en Kempische wijk uit om in het schooljaar 2019-2020 samen te werken rond het erfgoed in de buurt. We denken na over het erfgoed in de omgeving van de school en over een leuk project om met de klas aan de slag te gaan. Een coach en Het Stadsmus staan je met raad en daad bij.

Dit initiatief kadert binnen Tournée Locale, een stedelijk initiatief om tweejaarlijks allerlei culturele activiteiten met en voor een wijk op te zetten. In 2019 – 2020 zijn de wijken Hollands Veld, Katarina en Kempische Wijk aan de beurt.

Buurten met erfgoed?

- **Wat en voor wie?** Een co-creatie van de school en Het Stadsmus. Een externe coach begeleidt vier werksessies rond erfgoed in de schoolbuurt. Leerkrachten tweede graad lagere school gaan hiermee met hun klas aan de slag en vinden hierin een creatieve invulling van hun leerdoelen. Het Stadsmus werkt inhoudelijk mee: het deelt zijn erfgoedmateriaal, kennis en expertise over het lokale erfgoed met de leerkrachten.
- **Doel?** Het uitwerken van een erfgoedproject op maat van de school en de leerlingen rond het erfgoed in de eigen schoolomgeving.
- **Waarom?** Leerkrachten maken kennis met het lokale erfgoed en lokale en regionale erfgoedpartners. Kinderen ontwikkelen historisch besef en reflecteren over zichzelf en hun omgeving. In de tweede graad van de lagere school maken de leerlingen volgens de leerplannen kennis met de ruimere omgeving.
- **Wat wordt er gevraagd van de school?** Het leerkrachtenteam van de tweede graad van elke school neemt deel aan vier werksessies en werkt samen met de erfgoedwerkers een erfgoedproject voor en met hun leerlingen uit.

De schoolomgeving als onderwijsmiddel

Volgens recent onderzoek vinden mensen de aandacht voor en het behoud van erfgoed belangrijk. Aan de andere kant geven leerkrachten en directies van onze basisscholen aan dat ze het erfgoed uit de eigen schoolomgeving te weinig kennen en daardoor ook amper als onderwijsmiddel inzetten. Het verhaal achter de schoolbuurt wordt onderschat of is onbekend, de lesbronnen of handboeken zijn zelden of nooit aan de eigen omgeving aangepast en bovendien wonen de meeste leerkrachten niet meer in de omgeving van de school. Om die redenen blijft de schoolbuurt vooral voor de leerkrachten een grote onbekende. Het lesmateriaal ligt nochtans 'op straat'.

Banden tussen school en lokale erfgoed aanhalen

Buurten met erfgoed stimuleert scholen om de verhalen achter hun eigen schoolomgeving te ontdekken en in de klas te gebruiken. Want erfgoed vind je overal: gebouwen, landschappen, opschriften, straatnamen, verhalen, recepten, gebruiken, ambachten ... Het project wil de banden van de school met het lokale erfgoed aanhalen: leraren werken samen met lokale en regionale erfgoed-, cultuur- en natuurpartners. Als kinderen op zoek gaan naar het verhaal van het erfgoed en zo de eigen omgeving leren 'lezen', kunnen ze dat later ook in de 'grotere' wereld. In omgevingsgericht erfgoedonderwijs komen elementen als omgaan met complexiteit, verwondering, emotie, exploratiedrang, zingeving, visie- en talentontwikkeling, identiteit, betrokkenheid, burgerzin en zorg aan bod. We hebben het hiermee ook over diversiteit en interculturaliteit: want heeft niet iedereen in de klas zijn of haar eigen verhaal? Het project komt bovendien tegemoet aan de leergebiedgebonden en leergebiedoverschrijdende eindtermen voor de tweede graad lager onderwijs en is perfect inpasbaar in de jaarplanning. We bieden begeleiding en ondersteuning bij thema's die sowieso in de tweede graad aan bod komen: werken met de eigen omgeving.

Een begeleidingstraject

Buurten met erfgoed is een begeleidingstraject waarbij de leerkrachten van eenzelfde graad uit één of meerdere scholen van dezelfde gemeente een erfgoedproject voor hun schoolomgeving uitwerken.

Twee partners schrijven het scenario van het schoolproject dat de school met de kinderen gaat uitvoeren. Aan de ene kant is er de school met haar leerkrachten, aan de andere kant de 'erfgoeddeskundigen' uit de buurt, wijk, gemeente of regio: sleutelfiguren uit de omgeving, de gemeentelijke cultuur- en/of erfgoeddienst, de heemkundige kring, plaatselijke verenigingen en musea ... Een externe procesbegeleider zorgt ervoor dat de erfgoeddeskundigen hun aanbod of inbreng afstemmen op de behoefte van de school, de kinderen en het samen uitgewerkte erfgoedverhaal. We vertrekken vanuit het geloof in eigen kunnen: een bottom-up benadering. Het samensporen van beide deskundigheden geeft een grote meerwaarde.

Buurten met Erfgoed is een project van het agentschap Onroerend Erfgoed, FARO - Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, CANON Cultuurcel, Educatie voor Duurzame Ontwikkeling van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Heemkunde Vlaanderen en Mooss vzw. Het project liep als proefproject in een aantal Vlaamse gemeenten.

Verloop

Het begeleidingstraject bestaat uit vier werksessies voor de leerkrachten van de deelnemende scholen en lokale/regionale erfgoed-, cultuur- en natuurdeskundigen.

Startdag

Op de startdag maken de leerkrachten aan de hand van een aantal oefeningen kennis met het begrip erfgoed. Die oefeningen kan je dan ook gebruiken als je het begrip erfgoed op een speelse manier bij de kinderen wil aankaarten. Vervolgens verkennen we de gemeente via de gezamenlijke opbouw van een 3D-kaart van de gemeente. We bekijken welk erfgoed we in onze schoolbuurt vinden en denken na welke erfgoedelementen kinderen kunnen interesseren en rond welke thema's we kunnen werken. Via verschillende brainstormtechnieken zoeken we naar ideeën voor originele erfgoedlessen of -projecten in de eigen schoolbuurt.

De leerkrachten werken samen met de erfgoedwerkers hun idee verder uit en komen met een concreet projectidee naar de volgende werksessie.

Drie opvolgessies

Tijdens de drie opvolgessies overlopen leerkrachten en erfgoedwerkers samen de stand van zaken en de evolutie van de schoolprojecten.

Het erfgoedproject op school

Het erfgoedproject wordt op school, met het leerkrachtenteam en de leerlingen, verder ontwikkeld en uitgevoerd. We werken toe naar een toonmoment in de periode van Tournée Locale. Mogelijk kan het samenvallen met Erfgoeddag of een ander relevant moment, bijvoorbeeld een schoolfeest.

Resultaten

Buurtten met erfgoed streeft **blijvende resultaten** na:

- Door de inspanningen van de leerkrachten om gedurende een jaar een erfgoedproject uit te werken, er opzoekingswerk voor te verrichten, contacten te leggen en materiaal te ontwikkelen, **ontstaan blijvende effecten**. In voorgaande trajecten gaven alle leerkrachten aan het ontwikkelde materiaal ook de komende jaren in de klas in te zetten en verder uit te diepen.
- Er worden **contacten gelegd tussen erfgoed- en natuurpartners en de leerkrachten**. Leerkrachten en erfgoedwerkers geven aan deze contacten in de toekomst zeker aan te houden.
- Heel wat **erfgoedpartners** werden door de samenwerking met de leerkrachten geïnspireerd om een **aanbod voor scholen uit te bouwen**, of hun aanbod voor scholen toegankelijker te maken.
- Leerkrachten verwerven **blijvende inzichten** in erfgoed in de schoolomgeving als leermiddel.

Praktisch

Het begeleidingstraject 'Buurten met erfgoed' wordt in de periode september 2019 – mei 2020 aangeboden aan alle lagere scholen van Hollands Veld, Katarina en Kempische Wijk. Tijdens de volgende schooljaren komen ook de andere Hasseltse lagere scholen aan bod. Het is de bedoeling dat, als een school instapt, alle leerkrachten van de tweede graad eraan deelnemen.

Data

De data van de startdag en de opvolgssessies zijn nog te bepalen.

Prijs

Het traject wordt u gratis aangeboden door Het Stadsmus.

Wat verwachten we van de school en het leerkrachtenteam?

- De school engageert zich om met het lokale erfgoed aan de slag te gaan.
- De leerkrachten werken samen met lokale en regionale erfgoedpartners een schoolproject over het erfgoed in de schoolbuurt uit.
- De directie maakt het leerkrachtenteam van de tweede graad voor een volledige dag klasvrij voor deelname aan de startdag en drie halve dagen voor de opvolgssessies.
- De leerkrachten voeren de activiteiten met de kinderen uit.

Meer informatie?

- joke.smets@hasselt.be of danny.vandegenachte@hasselt.be.